

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS
(ensimmäinen jaosto)

5 päivänä syyskuuta 2007^{*}

Asiassa T-295/05,

Document Security Systems, Inc., kotipaikka Rochester, New York (Yhdysvallat),
edustajinaan solicitor L. Cohen, solicitor H. Sheraton, solicitor B. Uphoff ja C. Stan-
brook, QC,

kantajana,

vastaan

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään C. Zilioli ja P. Machado, avustaji-
naan asianajajat E. Garayar Gutiérrez ja G. de Ulloa y Suelves,

vastaajana,

jossa on kyse patentinloukkausta koskevasta kanteesta, jolla vaaditaan sen totea-
mista, että EKP on loukannut kantajan eurooppapatenttiin perustuvia oikeuksia, ja
sen vahingon korvaamista koskevasta vaatimuksesta, jonka kantaja väittää patentin-
loukkauksesta itselleen aiheutuneen,

^{*} Oikeudenkäyntikieli: englanti.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. D. Cooke sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja V. Ciucă,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

¹ EY 235 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua vahingonkorvausta koskevat riidat.”

2 EY 288 artiklan toisessa ja kolmannessa kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella yhteisö korvaa toimielintensä ja henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lain-säädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti.

Mitä toisessa kohdassa määrätään, sovelletaan samoin edellytyksin myös [Euroopan keskuspankin] ja sen henkilöstön tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon korvaamiseen.”

3 Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan (EYVL 1992, C 191, s. 68; jäljempänä EKP:n perussääntö), sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, 35 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”EKP:n vastuu määräytyy tämän sopimuksen 288 artiklan mukaisesti. – –”

Euroopan patenttisopimus

4 Eurooppapatenttien myöntämisestä 5.10.1973 tehty yleissopimus (jota kutsutaan myös Euroopan patenttisopimukseksi tai Münchenin sopimukseksi, jäljempänä EPC), sellaisena kuin se on muutettuna 17.12.1991 päivätyllä EPC:n 63 artiklan

tarkistamisesta tehdyllä asiakirjalla ja Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston 21.12.1978, 13.12.1994, 20.10.1995, 5.12.1996, 10.12.1998 ja 27.10.2005 tekemillä päätöksillä sisältäen EPC:n tarkistamisesta 29.11.2000 tehtyyn asiakirjaan sisältyvät määräykset, joita sovelletaan väliaikaisesti, on monenkeskinen kansainvälinen sopimus, joka ei kuulu yhteisön oikeuteen ja jonka tarkoituksena on ottaa käyttöön yksinkertaistettu menettely patenttisuojan saamiseen Euroopassa tiettyjen maiden osalta. EPC on tullut voimaan 7.10.1977, ja tällä hetkellä sen on ratifioinut 32 valtiota, joihin kuuluvat kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot.

- 5 EPC:n 4 artiklalla perustettiin Euroopan patenttijärjestö, jonka tehtävänä on myöntää eurooppapatentteja. Tätä tehtävää hoitaa yksi sen toimielimistä eli Euroopan patenttiovirasto (jäljempänä patenttiovirasto).
- 6 EPC:n 2 artiklan 2 kappaleessa määrätään, että ”eurooppapatentilla on sama vaikutus kussakin sopimusvaltiossa, johon se on myönnetty, ja sitä koskevat samat ehdot kuin asianomaisen valtion myöntämää kansallista patenttia, jollei tästä sopimuksesta muuta johdu”.
- 7 EPC:n 64 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Eurooppapatentti antaa haltijalleen, ellei 2 kappaleen määräyksistä muuta johdu, siitä päivästä lukien, jona sen myöntämisestä on kuulutettu, kussakin sopimusvaltiossa, johon se on myönnetty, samat oikeudet kuin kyseisessä valtiossa myönnetty kansallinen patentti olisi antanut.

2. Jos eurooppapatentin kohteena on menetelmä, patentilla annettu suoja ulottuu välittömästi tällä menetelmällä aikaansaatuihin tuotteisiin.

3. Eurooppapatentin loukkauksia käsitellään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.”

- 8 EPC sisältää joitakin sääntöjä, joita sovelletaan kaikissa sopimusvaltioissa. Nämä yhteiset säännöt koskevat patentoitavuuden arviointiperusteita (EPC:n 52–57 artikla), yhteisöpatentin mitätöinnin perusteita (EPC:n 138 artikla, ks. jäljempänä) sekä patenttisuojan laajuutta ja voimassaoloaikaa (EPC:n 63 artikla, 64 artiklan 2 kappale ja 69 artikla).
- 9 EPC:n 138 artiklassa määrätään tilanteet, joissa eurooppapatentti voidaan mitätöidä sopimusvaltion lain mukaisesti sen alueelle ulottuvin vaikutuksin.

Tositseikat

- 10 Kantaja on Yhdysvaltain oikeuden mukaan perustettu yhtiö, josta omien sanojensa mukaan on tullut vuonna 2004 sellaisen eurooppapatentin haltija, joka koskee muun muassa seteliväärennöksiltä suojautumista koskevia seikkoja. Keksinnön on kantajan mukaan tehnyt Ralph C. Wicker, ja se koostuu sellaisten asiakirjojen valmistusmenetelmästä, joilla väärennökset voidaan paljastaa, kun ne kopioidaan pyyhkäisytekniikkaa käyttävillä skannereilla.
- 11 Wicker jätti kyseistä valmistusmenetelmää koskevan patenttihakemuksen Yhdysvalloissa 18.1.1989. Hän teki patenttivirastolle eurooppapatenttia koskevan hakemuksen 16.1.1990.

- 12 Wickerin eurooppapatenttia koskeva hakemus julkaistiin 13.11.1991 Euroopan patenttilehdessä. Mainittu hakemus hylättiin 18.7.1995, koska tekniikan kehitysvaiheeseen nähden keksintötoimintaa ei ollut. Tästä päätöksestä valitettiin 5.2.1999, eräs patenttioviraston teknisistä valituslautakunnista hyväksyi haetun patentin myöntämisen, ja patentti myönnettiin viimein 24.11.1999 numerolla 0 455 750 B1 nimikkeellä ”Sellaisen asiakirjan valmistusmenetelmä, jota ei voi jäljentää” (jäljempänä riidanalainen patentti).
- 13 Kantaja väittää, että riidanalainen patentti on hyväksytty ja että se on edelleen voimassa Ranskassa, Itävallassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Saksassa, Belgiassa, Espanjassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa (jäljempänä kyseessä olevat valtiot). Wicker on kantajan mukaan nimennyt kyseessä olevat valtiot riidanalaisen patenttihakemuksen jättämishetkellä. Kantaja väittää, että patentti on edelleen voimassa myös Liechtensteinissa, Tanskassa, Ruotsissa ja Sveitsissä, jotka ovat sellaisia valtioita, jotka eivät ole sillä alueella, jolla euro on virallinen rahayksikkö (euroalue), jotka eivät ole painaneet euroseteleitä ja joita kannekirjelmä ei koske.
- 14 Kantajan mukaan riidanalainen patentti pysyi Wickerin, joka kuoli vuonna 1997, omistuksessa, ja siirtyi hänen perillisilleen New Yorkin osavaltion lakien mukaisesti, kunnes nämä luovuttivat sen kantajalle 22.12.2004. Luovutus käsitti oikeuden nostaa kanteita ja saada vahingonkorvaukset luovutusta edeltävistä teoista.
- 15 Kantajan mukaan EKP teki tai hyväksyi kolme tekoa, jotka loukkaavat riidanalaiseen patenttiin perustuvia oikeuksia. Ensinnäkin EKP suunnitteli (tai suunnittelutti omaan lukuunsa) euroseteleitä käyttäen riidanalaisen patentin kattamaa menetelmää. Toiseksi EKP painatti kyseiset setelit. Kolmanneksi EKP hyväksyi niiden liikkeelle laskemisen ja niiden käytön laillisena maksuvälineenä euroalueella.

Asian käsittelyn vaiheet

- 16 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 1.8.2005 toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 17 Kanteellaan kantaja vaatii ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan, että EKP on loukannut riidanalaiseen patenttiin perustuvia oikeuksia, kun se on suunnitellut, painanut ja laskenut liikkeeseen euroseteleitä. Toiseksi kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa korvausta vahingosta, jonka se katsoo itselleen aiheutuneen, EKP:n petolliseen toimintaan nähden kohtuullisten lisenssimaksujen muodossa.
- 18 EKP teki 21.10.2005 jättämälläan asiakirjalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisen oikeudenkäyntiväitteen. Kantaja esitti huomautuksensa oikeudenkäyntiväitteestä 29.12.2005.
- 19 EKP ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 6.4.2006 päivätyllä kirjeellä, että se oli nostanut 23.3.2006 mitättömyyskanteet riidanalaista patenttia vastaan kaikissa kyseessä olevissa valtioissa lukuun ottamatta Italiaa, jossa mitättömyyskanne oli nostettu 27.3.2006, ja Espanjaa. EKP kertoo väittävänsä kyseisissä kanteissa, että riidanalainen patentti on mitätön, koska se on huomattavasti laajempi kuin alkuperäisen hakemuksen kohde, koska keksintö ei ole uusi ja koska siihen ei liity keksintötoimintaa.

- 20 EKP ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 7.7.2006 päivätyllä kirjeellä, että se oli nostanut riidanalaista patenttia koskevan mitättömyyskanteen Espanjassa 12.5.2006.
- 21 Kantaja toimitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen näitä kahta EKP:n kirjettä, jotka koskivat mainittujen mitättömyyskanteiden nostamista, koskevat huomautuksensa 18.10.2006. Se toi esiin, että eri mitättömyyskanteiden nostaminen kansallisissa tuomioistuimissa ei mitenkään vaikuta nyt käsiteltävään kanteeseen ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pitäisi hylätä EKP:n oikeudenkäyntiväite ja ratkaista pääasia.
- 22 EKP ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 11.4.2007 päivätyllä kirjeellä, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Saksassa nostetut mitättömyyskanteet oli ratkaistu ensimmäisessä oikeusasteessa.
- 23 Yhdistyneessä kuningaskunnassa nostetusta mitättömyyskanteesta EKP ilmoitti, että High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Patent Court) oli katsonut 26.3.2007 antamassaan tuomiossa, että riidanalainen patentti oli mitätön, koska se oli laajempi kuin alkuperäisen hakemuksen kohde. EKP ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, että kantajalle oli annettu lupa valittaa kyseisestä tuomiosta Court of Appealiin (England & Wales) ja että EKP:lle oli annettu lupa vastavalituksen tekemiseen.
- 24 Saksassa nostetusta mitättömyyskanteesta EKP ilmoitti, että Bundespatentgericht (liittovaltiotason patenttituomioistuin) oli katsonut 27.3.2007 antamassaan tuomiossa, että riidanalainen patentti oli pätevä. EKP ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle myös aikeestaan valittaa kyseisestä tuomiosta.

Asianosaisten vaatimukset

- 25 Kannekirjelmässään kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- toteaa, että EKP on loukannut riidanalaiseen patenttiin perustuvia oikeuksia
 - velvoittaa EKP:n maksamaan riidanalaiseen patenttiin perustuvien oikeuksien loukkaamisesta vahingonkorvausta myöhemmin vahvistettavan määrän
 - velvoittaa EKP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 26 Oikeudenkäyntiväitteessään EKP vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Oikeudenkäyntiväitettä koskevissa huomautuksissaan kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- hylkää oikeudenkäyntiväitteen
- ottaa kanteen tutkittavaksi
- antaa kannekirjelmässä pyydetyn vahvistustuomion.

Patentinloukkausta koskeva kanne

Tutkittavaksi ottaminen

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaan tuomioistuin voi ratkaista tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan väitteen käsittelemättä itse pääasiaa, jos asianosainen sitä pyytää. Saman artiklan 3 kohdan mukaan jatkokäsittely on suullinen, jollei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toisin päättä. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo saaneensa asiakirja-aineiston tarkastelusta riittävästi tietoja ja toteaa, ettei suullista menettelyvaihetta ole tarpeen aloittaa.

29 EKP:n tekemä oikeudenkäyntiväite perustuu kolmeen perusteeseen, joista ensimmäinen perustuu siihen, ettei kantajalla ole asiavaltuutta, toinen siihen, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ole toimivaltaa tutkia nyt käsiteltävänä olevaa asiaa eikä ratkaista sitä, ja kolmas siihen, että kannekirjelmän muotovaatimuksia ei ole noudatettu.

- 30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivallan puuttumista koskeva peruste on tutkittava ensin.

Asianosaisten lausumat

- 31 EKP tuo esiin, että vaikka kanne perustuu EY 235 ja EY 288 artiklaan, kantaja ei vaadi pelkästään vahingonkorvausta vaan pyrkii ennen kaikkea siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaisi, että EKP on loukannut riidanalaista patenttia, ja vaatii vahingonkorvausta vasta sen jälkeen.
- 32 EKP katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ratkaista patentinloukkausta koskevaa kannetta. Se väittää, että vain kansallisilla tuomioistuimilla on toimivalta todeta, että riidanalaista patenttia on loukattu.
- 33 EKP katsoo, että jotta kanne voitaisiin ottaa tutkittavaksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi käytettävä patentinloukkausoissa kunkin kansallisen oikeuden mukaan kansallisille tuomioistuimille annettua yksinomaista toimivaltaa, mikä olisi EPC:n vastaista, koska EPC:n mukaan eurooppapatenttia koskevat oikeudenkäynnit kuuluvat sopimusvaltioiden kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan.
- 34 EKP vetoaa väitteensä tueksi siihen, että sen jälkeen kun eurooppapatentti on myönnetty ja hyväksytty kussakin nimetyssä valtiossa, syntyy joukko itsenäisiä, kansallisia patenteja. EKP on siis sitä mieltä, että kunkin valtion kansallinen oikeus määrää sekä patentin vaikutuksen kyseisen valtion alueella että riitatilanteessa sovellettavat menettelysäännöt. EKP:n mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole toimivaltainen ratkaisemaan kysymystä patentinloukkauksesta, koska se on säännelty yksinomaan kansallisessa oikeudessa.

35 EKP korostaa, että kunkin jäsenvaltion patentteja koskevassa kansallisessa lainsäädännössä

- säädetään kansallisen patenttisuojan saamisen eri edellytyksistä

- annetaan tietyille tuomioistuimille, jotka ovat yleensä erityistuomioistuimia, yksinomainen toimivalta arvioida patentinloukkauksia ja patenttien mitätöintejä koskevia kysymyksiä

- säädetään erilaisista menettelysäännöistä, joihin kuuluvat muun muassa asiavaltuutta koskevat rajoitukset

- säädetään erilaisista edellytyksistä, jotka on täytettävä, jotta vahingonkorvausta voidaan myöntää

- säädetään erilaisista vahingonkorvauksen saamiseen ja patentinloukkausta koskevaan kanteeseen liittyvistä vanhenemisajoista.

36 EKP väittää, että mikään ei estä kantajaa ryhtymästä toimenpiteisiin toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa, jotta ne ratkaisivat väitettyjen patentinloukkausten olemassaolon. EKP huomauttaa, että EKP:n perussäännön 35 artiklan 2 kohdan mukaan yhtäältä EKP:n ja toisaalta muiden henkilöiden väliset riidat ratkaistaan toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa, jollei toimivaltaa ole uskottu yhteisön tuomioistuimelle.

37 Kantaja toteaa ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien toimivaltainen ratkaisemaan kanteen EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan määräysten nojalla, sillä kyseisissä määräyksissä annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle toimivalta ratkaista jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti riidat, jotka koskevat yhteisön vastuuta yhteisön toimielinten sopimussuhteen ulkopuolella aiheuttamista vahingoista. Kantaja huomauttaa, että EKP on yhteisön toimielin ja että EY 288 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään nimenomaisesti, että yhteisö korvaa EKP:n ja sen henkilöstön tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon.

38 Kantaja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaa sääntelee yksinomaan perustamissopimus eikä sitä voi säännellä mikään kansallinen lainsäädäntö tai johdettu yhteisön oikeus. Kantaja kiistää erityisesti sen, että tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) (asetus, joka määrittää kansallisten tuomioistuinten toimivallan siviili- ja kauppaoikeuden alalla) voisi säännellä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaa.

39 Kantaja korostaa erityisesti, että asetuksen N:o 44/2001 67 artiklassa suljetaan pois kyseisen asetuksen soveltaminen perustamissopimuksen kaltaisilla yhteisön toimilla annettuun tuomioistuinten toimivaltaan.

40 Kantaja katsoo sitä vastoin, että kansallisten tuomioistuinten toimivaltaa patentinloukkauksissa sääntelee asetus N:o 44/2001. Sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella vastaajalla on kotipaikka, ovat kantajan mukaan lähtökohtaisesti toimivaltaisia, vaikka patentinloukkaus olisi tapahtunut jonkin toisen valtion alueella.

- 41 Kantaja katsoo myös, että asetuksen N:o 44/2001 27 artiklan mukaan sillä tuomioistuimella, jossa kahden osapuolen välistä patentinloukkausta koskevaa riitaa koskeva kanne on ensin nostettu, on yksinomainen toimivalta ratkaista kaikki patentinloukkauksia koskevat samojen asianosaisten väliset riidat, jotka koskevat samaa patenttia.
- 42 Lisäksi kantaja tuo esiin, että oikeuskäytännössä on todettu, että sen valtion tuomioistuimilla, jonka alueella patentti on rekisteröity, on yksinomainen toimivalta vain itse patentin pätevyyttä, hakemuksen jättämistä tai patentin rekisteröintiä koskevissa riidoissa (asia 288/82, Duijnste, tuomio 15.11.1983, s. 3663, 22 kohta). Näin ollen EKP:n väite, jonka mukaan kunkin kyseessä olevan valtion tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta ratkaista riidanalaisen patentin loukkaukset omalla alueellaan omien kansallisten lakiansa mukaan, on virheellinen.
- 43 Kantaja tuo esiin lisäksi sen, että useissa kansainvälisissä yleissopimuksissa määrätään, että patentinloukkaus on siviilioikeudellinen rikkomus, josta on maksettava vahingonkorvausta, ja että merkittävimmät kauppaa käyvät kansakunnat ovat tosiasiallisesti hyväksyneet kyseisen periaatteen ja että kyseinen periaate on ollut Maailman kauppajärjestön (WTO) toiminnan kohteena. Kantajan mukaan kyse on siis sekä yhteisön oikeuden että kansallisten oikeusjärjestelmien peruseriaatteesta. Kantaja täsmentää siis, että yhteisö on ollut WTO:n jäsen 1.1.1995 lukien ja että tästä syystä sen on noudatettava teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen (jäljempänä TRIPS-sopimus) määräyksiä. Kantaja tuo esiin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan Euroopan unionin tekemien kansainvälisten sopimusten, kuten TRIPS-sopimuksen, määräykset ovat yhteisön oikeusjärjestelmän erottamaton osa (asia 181/73, Haegeman, tuomio 30.4.1974, Kok. 1974, s. 449, Kok. Ep. II, s. 283). Kantaja väittää, että joka tapauksessa Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat myös WTO:n jäseniä ja että TRIPS-sopimus sitoo niitä. Siinä olevat periaatteet kuuluvat kantajan mukaan siten jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön.

44 Kantaja väittää tältä osin, että vaikeuksilla, joihin EKP vetoaa sen osalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi sovellettava useita kansallisia lakeja sen tarkistamiseksi, onko EKP loukannut riidanalaista patenttia, ei ole merkitystä esillä olevassa asiassa. Kantaja katsoo, että se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tarpeen tarkistaa ja soveltaa kansallisia lakeja, ei vaikuta kyseisen tuomioistuimen toimivaltaan. Kantaja nimittäin katsoo, että oikeuskäytännön mukaan (yhdistetyt asiat 169/83 ja 136/84, Leussink ym. v. komissio, tuomio 8.10.1986, Kok. 1986, s. 2801 ja asia C-308/87, Grifoni v. komissio, tuomio 27.3.1990, Kok. 1990, s. I-1203) yhteisön toimielimet ovat vastuussa kansallisessa oikeudessa asetettujen velvoitteiden rikkomisesta yksityisille tahoille aiheutuneista vahingoista ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tätä koskevat asiat.

45 Kantaja väittää myös, että EY 288 artiklan mukaan yhteisön toimielinten aiheuttamia vahinkoja koskeviin oikeudenkäynteihin sovellettava laki on jäsenvaltioiden oikeuden yhteisistä periaatteista seuraava laki. Näin ollen EKP:n huomautukset, jotka koskevat kansallisten oikeusjärjestelmien eroja vahingonkorvauksen laskemisessa patentinloukkaustapauksessa, eivät kantajan mukaan ole asiaankuuluvia.

46 Kantaja väittää, että sillä ei ole velvollisuutta käyttää kaikkia kansallisia oikeussuojakeinoja ennen nyt käsiteltävän kanteen nostamista. Se tuo esiin, että oikeuskäytäntö, johon EKP on vedonnut kyseisen väitteen tueksi, koskee asioita, joissa jäsenvaltiot soveltavat yhteisön oikeutta väärin tai panevat sen täytäntöön virheellisesti. Kantajan mukaan vain kyseisissä tilanteissa on pohdittava sitä, onko kantajan käytettävä kaikki kansalliset muutoksenhakukeinot itse jäsenvaltiota vastaan ennen kuin hän voi nostaa vahingonkorvauskanteen yhteisöä vastaan. Kantaja tuo esiin kuitenkin sen, että esillä olevassa asiassa ei ole väitetty, että jäsenvaltio olisi tehnyt virheen, koska EKP on ainoa, joka on syyllistynyt kyseessä olevaan patentinloukkaukseen.

47 Samoin kantaja korostaa, että EKP:n esittämä näkemys, jonka mukaan oikeudenkäynteihin olisi ryhdyttävä samanaikaisesti lukuisten jäsenvaltioiden tuomioistumuissa, voisi johtaa lisävaikeuksiin, ylimääräisiin kuluihin ja aiheuttomiin viiveisiin niiden

ongelmien johdosta, joita asetuksesta N:o 44/2001 aiheutuu samaa asiaa koskevan oikeudellisen toimivallan käytön osalta. Tästä syystä yhteisö rikkoo kantajan mukaan TRIPS-sopimuksen 41 artiklaan perustuvia velvollisuuksiaan, sillä kyseisen artiklan mukaan teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevan menettelyn tulee olla oikeudenmukainen, eikä se saa olla liian monimutkainen, eikä sille myöskään saa asettaa aiheettomia viiveitä.

48 Kantaja tuo lisäksi esiin sen, että jos se joutuisi ryhtymään samanaikaisiin oikeudenkäynteihin kansallisissa tuomioistuimissa, olisi vaara siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettavan vahingonkorvauskanteen määräaika kuluisi umpeen.

49 Lopuksi kantaja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen toteamaan, että EKP on loukannut riidanalaista patenttia, koska tällaisella toteamuksella on sama vaikutus kuin sillä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa yhteisön vahingonkorvauksen maksamiseen liittyvän vastuun. EY 288 artiklassa annetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle mahdollisuus tällaiseen toteamukseen. Kantaja katsoo muutoinkin, että oikeuskäytännössä annetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle nimenomaisesti lupa antaa vahingonkorvausvaatimuksia koskevia vahvistustuomioita silloin, kun aiheutunutta vahinkoa ei voida vielä laskea tai silloin kun kyse on mahdollisesta tulevasta vahingosta (yhdistetyt asiat 56/74–60/74, Kampffmeyer v. neuvosto ja komissio, tuomio 2.6.1976, Kok. 1976, s. 711, Kok. Ep. III, s. 109). Lopuksi kantaja katsoo, että TRIPS-sopimuksen mukaan yhteisön on patentinloukkaustapauksessa annettava ”vahvistustuomio ja riittävä korvaus”.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

50 Aluksi on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi käyttää vain yhteisön oikeudessa sille annettua toimivaltaa. Kyseinen periaate ilmenee EY 7

artiklasta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen on toimittava sille perustamissopimuksella annettujen toimivaltuuksien rajoissa. EY 220 artiklassa määrätään myös, että yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin varmistavat kukin toimivaltansa puitteissa, että perustamissopimusta tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia.

- 51 Kun toimivaltaa ei ole mainitulla tavalla annettu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi ratkaista kannetta laajentamatta tuomiovaltaansa sellaisiin riitoihin, joissa yhteisö on asianosaisena ja joiden osalta toimivalta on EY 240 artiklan mukaan kansallisilla tuomioistuimilla (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 133/85–136/85, Rau ym., tuomio 21.5.1987, Kok. 1987, s. 2289, 10 kohta; asia T-186/96, *Mutual Aid Administration Services v. komissio*, määräys 3.10.1997, Kok. 1997, s. II-1633, 47 kohta; asia T-360/05, *Natexis Banques Populaires v. RoboBAT*, tuomio 12.12.2005, 12 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia T-91/06, *Theofilopoulos v. komissio*, tuomio 26.1.2007, 16 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). EKP:n perussäännön 35 artiklan 2 kohdassa määrätään myös, että EKP:n ja muiden henkilöiden väliset riidat ratkaistaan toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa, jollei toimivaltaa ole uskottu yhteisön tuomioistuimelle.
- 52 Esillä olevassa asiassa kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta itse toteamaan, että EKP on loukannut kantajan eri kansallisia patentteja.
- 53 Kuten EKP huomauttaa, eurooppapatentti on tosiasiaa vain sellaisten samanlaisten kansallisten patenttien kokonaisuus, jotka kukin patentin hakijan hakemuksessaan nimeämä valtio on myöntänyt. EPC:n 2 artiklassa ja 64 artiklan 1 kappaleessa määrätään tältä osin, että eurooppapatentilla on samat oikeusvaikutukset kuin kansallisella patentilla kussakin hakijan nimeämässä valtiossa ja että sitä koskevat samat säännöt kuin kansallista patenttia. EPC:n 64 artiklan 3 kappaleessa määrätään myös, että eurooppapatentin loukkauksia käsitellään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

- 54 Näin ollen se, että kantaja syyttää EKP:a riidanalaisen patentin loukkauksesta yhdeksässä niistä valtioista, joita varten kyseinen patentti on myönnetty, merkitsee EKP:n syyttämistä yhdeksän kansallisen patentin loukkaamisesta.
- 55 Jokaisen kyseessä olevan yhdeksän valtion oikeudessa kielletään kolmansia hyödyn­ tämstä patentoituja keksintöjä ilman patentin haltijan suostumusta ja annetaan patentin haltijalle mahdollisuus vastustaa tällaista käyttöä tuomioistuimessa. EKP ei kiistä sitä, että sillä on velvollisuus noudattaa kyseessä olevien valtioiden patenttia koskevia sääntöjä, ja myöntää, että kantaja voisi nostaa sitä vastaan patentinlouk­ kauskanteen kansallisissa tuomioistuimissa.
- 56 Missään yhteisön oikeuden säännöksessä ei kuitenkaan anneta ensimmäisen oikeus­ asteen tuomioistuimelle toimivaltaa ratkaista patentinloukkausta koskevia asioita. Patentinloukkauskanne ei kuulu niihin oikeussuojakeinoihin, joiden osalta yhteisöjen tuomioistuimille on annettu toimivalta EY 220–EY 241 artiklassa.
- 57 Kansallista patenttioikeutta toisin kuin muita teollis- ja tekijänoikeuksia koskevia oikeudenaloja, kuten kansallinen tavaramerkkioikeus, ei myöskään ole mitenkään yhdenmukaistettu yhteisössä. Silloin, kun kyse on alasta, josta yhteisö ei ole vielä antanut säännöksiä ja joka näin ollen kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, tiettyjen teollis- ja tekijänoikeuksien, kuten patenttien, suojaaminen ja lainkäyttöelinten tätä varten toteuttamat toimenpiteet eivät kuulu yhteisön oikeuden soveltamisalaan (yhdistetyt asiat C-300/98–C-392/98, Dior ym., tuomio 14.12.2000, Kok. 2000, s. I-11307, 48 kohta).
- 58 Kantaja katsoo kuitenkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan määräysten nojalla mahdollisuus todeta kaikki tarvittava ratkaistakseen sen, onko yhteisön toimielin syylistynyt

lainvastaisuuteen, josta yhteisö on vahingonkorvausvastuussa, ilman rajoituksia, jotka johtuisivat kansallisista säännöksistä, joiden rikkominen voidaan todeta, tai kansallista oikeutta koskevista arvioinneista, jotka tätä tarkoitusta varten voidaan tehdä.

59 Kantaja katsoo siis, että koska patentinloukkaus on sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun piiriin kuuluva kysymys, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on joka tapauksessa voitava ratkaista, onko tällainen loukkaus todellakin tapahtunut. Kantajan mukaan edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Leussink ym. vastaan komissio ja asiassa Grifoni vastaan komissio annetuissa tuomioissa on todettu, että yhteisöjen tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista kanteet, jotka koskevat yhteisön toimielinten velvollisuutta korvata kansallisessa oikeudessa asetettujen velvoitteiden rikkomisesta aiheutuneet vahingot.

60 Kantajan väitettä ei kuitenkaan voida hyväksyä.

61 Kantaja ei ensinnäkään ota huomioon sitä, että se on nostanut patentinloukkaus-kanteen, joka eroaa käsitteellisesti sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevasta kanteesta, jonka kantaja on myös nostanut. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on väistämättä käsiteltävä patentinloukkaukannetta itsenäisenä kanteena ja arvioitava sitä niiden sääntöjen perusteella, jotka määrittävät yhteisöjen tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvat kanteet.

62 Toiseksi kantajan väitteestä seuraisi se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi ratkaistava mikä hyvänsä kansallisen oikeuden alaan kuuluva kysymys, jos se vahingonkorvauskannetta käsitellessään ratkaisee tällaisen kysymyksen arvioidakseen, onko yhteisöjen toimielin syyllistynyt lainvastaisuuteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin joutuisi siis lausumaan sellaisista kysymyksistä, jotka eivät kuulu sen toimivaltaan, ottaen itselleen toimivaltaa, joka kuuluu yksinomaan

kansallisille tuomioistuimille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei kuitenkaan voi käsitellä kansallisen lainsäädännön väitettyä rikkomista oikeudellisena kysymyksenä, joka edellyttäisi rajatonta oikeudellista valvontaa, koska tällainen valvonta kuuluu yksinomaan kansallisille viranomaisille (ks. vastaavasti asia T-139/99, AICS v. parlamentti, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. II-2849, 40 kohta, joka on pysytetty määräyksellä asiassa C-330/00 P, AICS v. parlamentti, määräys 21.6.2001, Kok. 2001, s. I-4809).

63 Kantaja ei voi vedota oikeuskäytäntöön, jonka se on esittänyt väitteidensä tueksi.

64 Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Leussink ym. vastaan komissio annetusta tuomiosta, joka koskee komission virkamiehen, joka oli loukkaantunut liikenneonnettomuudessa Saksassa ollessaan virkamatkalla ja joka matkusti komission autolla, jota ajoi komission autonkuljettaja, nostamaa vahingonkorvauskannetta, on korostettava, että toisin kuin kantaja väittää, kyseisessä tuomiossa ei ole koskaan todettu, että yhteisöjen tuomioistuimet olisivat toimivaltaisia ratkaisemaan sen, onko yhteisöjen toimielin rikkonut kansallisen oikeuden sääntöjä. Yhteisöjen tuomioistuin, joka velvoitti komission maksamaan vahingonkorvausta, päinvastoin nimenomaan totesi, että komission vastuuta ei voida tarkastella kyseisessä asiassa kansallisen oikeuden nojalla (tuomion 15 kohta).

65 Asiassa Grifoni vastaan komissio annetusta tuomiosta, joka koskee sellaisen elinkeinonharjoittajan nostamaa vahingonkorvauskannetta, jolle oli sattunut onnettomuus, kun hän tarkasti Isprassa (Italia) olevan komission rakennuksen kattoja tehdäkseen siellä huoltotöitä, on todettava, että toisin kuin kantaja väittää, yhteisöjen tuomioistuin ei ole itse arvioinut sitä, oliko moitittu komission menettely sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaista, eli sitä, että sen valtion, jossa rakennus oli, lain edellyttämiä turvatoimia ei ollut otettu käyttöön. Sen, että komissio oli rikkonut kansallisia sääntöjä onnettomuuksien ehkäisemisestä, oli aiemmin todennut kansallinen elin, jonka toimivaltaan mainittujen sääntöjen noudattamisen tarkastaminen kuului ja joka oli todennut, että komissio ei ollut tehnyt mitään varotoimia (julkisasiamies Tesauron ratkaisuehdotus em. asiassa Grifoni v. komissio, Kok. 1994, s. I-1203,

ratkaisuehdotuksen 26 kohta). Näissä olosuhteissa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että komission, joka ei ollut osoittanut huolellisuutta onnettomuuden ehkäisemiseksi tarpeellisten turvatoimien suhteen, laiminlyönti oli osoitettu ja että se oli senkaltaisen lainvastaisuus, josta yhteisölle seuraa vahingonkorvausvastuu (tuomion 13 ja 14 kohta), koska muut yhteisön vahingonkorvausvastuun syntymisen välttämättömät edellytykset täytyivät, eli vahinko oli syntynyt ja kyseisen toimielimen moititun lainvastaisen toiminnan ja vahingon välillä oli syy-yhteys. Kyseinen tilanne on kuitenkin päinvastainen kuin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa esillä oleva tilanne, koska toimivaltaiset kansalliset tuomioistuimet eivät ole todenneet, että EKP olisi loukannut kyseessä olevia eri kansallisia patentteja.

66 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin käytti samaa lähestymistapaa kummasakin näistä kahdesta asiasta, joista ensimmäisessä edellä mainitussa asiassa AICS vastaan parlamentti annettiin tuomio 6.7.2000 ja toisessa eli asiassa T-365/00, AICS vastaan parlamentti, annettiin tuomio 11.6.2002 (Kok. 2002, s. II-2719) ja jotka koskevat kummatkin sitä, että parlamentti päätti julkisesta hankinnasta, joka koski mainitun toimielimen toimintaan liittyviä henkilökuljetuksia ajoneuvoissa, joista oli poistettu tunnukset, ja kuljettajia Strasbourgissa. Eräs niistä tarjouksen tekijöistä, joiden tarjous oli hylätty, nosti kumoamiskanteen parlamentin hankintapäätöksestä, jota se piti lainvastaisena, ja vahingonkorvauskanteen mainittua toimielintä vastaan. Kumoamiskanteessaan kantaja toi esiin sen, että parlamentin ja sen yrityksen, jonka tarjous oli hyväksytty, lopulta allekirjoittama sopimus oli taksitoimintaan sovellettavan Ranskan lainsäädännön vastainen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi edellä mainitussa asiassa AICS vastaan parlamentti 6.7.2000 antamallaan tuomiolla kumoamista ja vahingonkorvausta koskevat vaatimukset sillä perusteella, että kantaja ei ollut osoittanut, että parlamentti olisi tehnyt ilmeisen virheen tulkitessaan Ranskan lainsäädäntöä (tuomion 43 kohta). Edellä mainitussa asiassa AICS vastaan parlamentti 11.6.2002 antamassaan tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä vastoin otti huomioon sen, että tribunal correctionnel de Strasbourg oli tällä välin antanut 7.4.2000 tuomion, jossa se katsoi, että Ranskan lainsäädäntö oli esteenä parlamentin tulkinnalle (tuomion 65–71 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi näin ollen hankintapäätöksen, mutta hylkäsi vahingonkorvausvaatimuksen, koska väitetystä vahingosta ei ollut näyttöä (tuomion 79 kohta).

67 Ylimääräisenä huomautuksena on todettava, että on otettava huomioon se, että EPC:n 138 artiklassa määrätään, että eurooppapatentti voidaan mitätöidä sopimusvaltion lain mukaisesti sen alueelle ulottuvin vaikutuksin ja että asetuksen N:o

44/2001 22 artiklan 4 kohdassa annetaan sen valtion tuomioistuimille, missä rekisteröinti on tapahtunut, yksinomainen toimivalta patentin pätevyyttä koskevissa asioissa, ja että yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että kyseistä yksinomaista toimivaltaa sovelletaan, olipa se oikeudenkäyntitilanne, jossa kysymys pätevyydestä tuodaan esiin, mikä hyvänsä, eli olipa kyseessä kanne tai oikeudenkäyntiväite (ks. analogisesti asia C-4/03, GAT, tuomio 13.7.2006, Kok. 2006, s. I-6509, 25 kohta).

68 Kysymys patentin pätevyydestä on useimmissa tapauksissa ratkaiseva patentinloukkauskanteen kannalta, koska patentinloukkauksesta syytetty henkilö voi väittää patenttia mitättömäksi tarkoituksenaan riistää patentinhaltijalta takautuvasti oikeus, johon tämä vetoaa, ja saada tämän johdosta itseään vastaan nostettu patentinloukkauskanne hylättyä. Tällainen tilanne on sitä paitsi käsillä esillä olevassa asiassa, koska EKP on jo nostanut mitättömyyskanteet riidanalaista patenttia vastaan kaikkien kyseessä olevien valtioiden tuomioistuimissa.

69 Tästä seuraa, että patentit, joiden loukkaamisesta EKP:a moititaan, voisivat olla mitättömiä ja niitä ei siis olisi olemassa. Mainittu vaara ei ole esillä olevassa asiassa hypoteettinen, koska High Court of Justice on todennut 26.3.2007 antamallaan tuomiolla, että riidanalainen patentti ei ollut pätevä sen alueella.

70 Lopuksi on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi kyseenalaistaa kansallisen teollisoikeuden lainmukaisuutta loukkaamatta lojaalin yhteistyön periaatetta, jonka on säädeltävä jäsenvaltioiden ja yhteisöjen toimielinten välisiä suhteita ja joka vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ei ainoastaan velvoita jäsenvaltioita toteuttamaan kaikkia toimenpiteitä yhteisön oikeuden ulottuvuuden ja tehokkuuden takaamiseksi, vaan asettaa yhteisön toimielimille myös vastavuoroisia velvoitteita toimia lojaalissa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa (ks. asia C-2/88, Zwartveld ym., määräys 13.7.1990, Kok. 1990, s. I-3365, Kok. Ep. X, s. 509, 17 kohta ja asia C-339/00, Irlanti v. komissio, tuomio 16.10.2003, Kok. 2003, s. I-11757, 71 ja 72 kohta).

- 71 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, on todettava, että toimivalta kansallisen patentin loukkauksen olemassaolon toteamiseen on kansallisilla tuomioistuimilla eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella. Näin ollen patentinloukkauskanne on jätettävä tutkimatta, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole toimivaltainen.
- 72 Kantajan väite, jonka mukaan sillä ei ole velvollisuutta käyttää kaikkia kansallisia oikeussuojakeinoja ennen kuin se nostaa vahingonkorvauskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, koska esillä olevassa asiassa ei ole väitetty, että jäsenvaltio olisi myös vastuussa patentinloukkauksesta, ei voi kumota tätä päätelmää. Kantaja väittää myös, että ryhtyminen samanaikaisesti oikeudenkäynteihin lukuisten jäsenvaltioiden tuomioistuimissa voisi johtaa lisävaikeuksiin ja aiheettomiin viiveisiin.
- 73 Ensinnäkään se, että kantaja joutuu ryhtymään samanaikaisesti kansallisiin oikeudenkäynteihin vaatiakseen subjektiivisia oikeuksiaan, ei johdu siitä, että jäsenvaltioiden viranomaiset olisivat myös vastuussa väitetystä patentinloukkauksesta, vaan ainoastaan siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ratkaista sitä, onko EKP loukannut kansallista patenttia.
- 74 Toiseksi lisävaikeudet ja viiveet, joita kantajalle voisi aiheutua siitä, että sen on ryhdyttävä useisiin rinnakkaisiin oikeudenkäynteihin vaatiakseen oikeuksiaan, johtuvat vain siitä, että yhteisön tasolla ei ole patenttia, ja kyseinen tilanne on sama kaikille eri kansallisilla patenteilla suojatun keksinnön haltijoille yhteisössä.
- 75 Lopuksi kantajan väitteestä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa EKP:a vastaan nostettu vahingonkorvauskanne voi vanhentua toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten ratkaisuja odottaessa, on todettava, että sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta koskevan kanteen vanhentumisaika alkaa kulua vasta, kun kaikki korvausvelvollisuuden perustana olevat edellytykset ovat

täyttyneet (yhdistetyt asiat 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 ja 5/81, Birra Wührer ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 27.1.1982, Kok. 1982, s. 85, 10 kohta ja asia C-136/01 P, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi v. komissio, määräys 18.7.2002, Kok. 2002, s. I-6565, 30 kohta). Esillä olevassa asiassa kantajan yhteisöä vastaan nostaman vahingonkorvauskanteen vanhentumisaika voi alkaa kulua vasta siitä hetkestä lukien, jolloin kantaja on saanut toimivaltaisilta kansallisilta tuomioistuimilta vahvistuksen sille, että patentinloukkaus, josta se syyttää EKP:a, on olemassa.

Vahingonkorvauskanne

- ⁷⁶ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kuten kantaja väittää, se on toimivaltainen ratkaisemaan vahingonkorvauskanteen EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan määräysten nojalla, sillä näissä määräyksissä yhteisöjen tuomioistuimille annetaan toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat sitä, että yhteisö korvaa yhteisöjen toimielinten sopimussuhteen ulkopuolella aiheuttaman vahingon. EY 288 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että yhteisö korvaa EKP:n aiheuttaman vahingon.
- ⁷⁷ EKP on esittänyt oikeudenkäyntiväitteen myös vahingonkorvausvaatimuksesta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin katsoo, että kyseinen vaatimus on hylättävä, koska se on selvästi oikeudellisesti täysin perusteeton.
- ⁷⁸ Tältä osin EKP tuo esiin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeus vahingonkorvaukseen syntyy, kun kolme edellytystä täyttyy eli kyseinen toimielin on rikkonut sellaista oikeussääntöä, jolla annetaan oikeuksia yksityisille tahoille, vahinko on syntynyt ja tehdyn rikkomuksen ja aiheutetun vahingon välillä on olemassa

syy-yhteys. EKP lisää, että jos yksi näistä edellytyksistä ei täyty, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on hylättävä koko kanne tutkimatta sitä, täytyvätkö muut edellytykset.

79 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 111 artiklassa määrätään, että jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai kanne on selvästi täysin perusteeton, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi jatkamatta asian käsittelyä ratkaista asian perustellulla määräyksellä. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi saaneensa asiasta riittävät tiedot asiakirjojen perusteella ja päättää kyseisen artiklan nojalla olla jatkamatta asian käsittelyä.

80 On todettava, että EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun toteutuminen yhteisön elinten lainvastaisesta menettelystä edellyttää, että kaikki edellytykset eli se, että toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, täytyvät (asia 26/81, *Oleifici Mediterranei v. ETY*, tuomio 29.9.1982, Kok. 1982, s. 3057, 16 kohta; asia T-175/94, *International Procurement Services v. komissio*, tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. II-729, 44 kohta ja asia T-336/94, *Efisol v. komissio*, tuomio 16.10.1996, Kok. 1996, s. II-1343, 30 kohta).

81 Käsiteltävänä olevassa asiassa vaadituista edellytyksistä ensimmäistä eli EKP:n moitittuun toiminnan lainvastaisuutta, joka merkitsee riidanalaisen patentin loukkaamista, ei ole todettu. Kuten on jo todettu, toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on nimittäin todettava, että patenttia on loukattu. Kantaja ei ole esittänyt tältä osin mitään todisteita, vaan päinvastoin se on vaatinut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta itse toteamaan sen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi kuitenkin ratkaista sen, onko mainittu patentinloukkaus omiaan synnyttämään yhteisölle vahingonkorvausvastuun, vain sellaisen toimivaltaisen kansallisen viranomaisen ratkaisun perusteella, jossa todetaan, että EKP on loukannut patenttia.

82 Näin ollen on todettava, että vahingonkorvauskanne on oikeudellisesti selvästi täysin perusteeton ja että työjärjestyksen 111 artiklan nojalla se on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

83 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja EKP on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantaja on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) Patentinloukkauskanne jätetään tutkimatta.

2) Vahingonkorvauskanne hylätään.

- 3) Document Security Systems, Inc. vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Euroopan keskuspankin oikeudenkäyntikulut.**

Annettiin Luxemburgissa 5 päivänä syyskuuta 2007.

E. Coulon

kirjaaja

J. D. Cooke

jaoston puheenjohtaja